Županijsko izvješće: Koprivničko-križevačka županija

Godina provedbe: 2017

Broj održanih sastanaka: 2
Broj usvojenih programa:

Provedeni programi
Akcijski (županijski) plan suzbijanja zlouporabe droga 2015.-2017.; Školski preventivni programi za 2017.

Provedene ostale aktivnosti
Istraživanje rizičnih ponašanja mladih s područja županije

Usvojeni dokumenti

Problemi u radu
Oni s kojima je Ured upoznat iz zajedničkih sastanaka

Oblici suradnje i slično

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
1. kvalitetnija zaštita “zdrave” populacije (djece i mladih, obitelji), 2. pravovremeno otkrivanje problema zlouporabe, sprečavanje nastanka ovisnosti, pravovremena pomoć “rizičnoj” djeci i “rizičnim” obiteljima, smanjenje štete 3. smanjenje ponude (dostupnosti) droga, 4. poboljšati praćenje situacije i percepciju javnosti oko problema ovisnosti

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 31.182,56
Iz proračuna gradova:
Sveukupno: 31.182,56

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Koprivnica, Centar za socijalnu skrb Križevci, Centar za socijalnu skrb Đurđevac, Centar za pružanje usluga u zajednici Svitanje
Zdravstvene ustanove: Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, Opća bolnica „Dr. Tomislav Bardek“ Koprivnica, Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije
Nevladine organizacije: Savez za zaštitu duševnog zdravlja i suzbijanje ovisnosti, Crveni križ (Gradska društva Koprivnica, Križevci, Đurđevac), Udruga za pomoć djeci i mladeži „Prijatelj“

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 50
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 27
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 3
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 23
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 16

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 83,2; za opijate 52

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski

uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Suradnja je stalna i dobra

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Od 50 osoba koje su se 2017. godine liječile zbog psihoaktivnih droga, 27 osoba je bilo koje su se liječile zbog ovisnosti o opijatima/heroinu. Važno je istaći da su od toga samo 3 novooboljele osobe. Od tih 27 osoba, većina, njih 25 su bile na supstitucijskoj terapiji (5 osoba na metadonu, a 19 osoba na buprenorfinu i jedna na tramadolu). Od ostalih droga najzastupljenija je marihuana, te zlouporaba sintetičkih kanabinoida. Od 23 osobe koje su se liječile zbog droga neopijatskog tipa, 19 se primarno javilo na liječenje zbog eksperimentiranja, štetnog uzimanja ili ovisnosti o marihuani, 1 zbog amfetamina, 1 zbog kokaina, 2 zbog sintetičkih kanabinoida.

U 2016. godini smo imali značajno smanjenje broj osoba koje su se javile na liječenje zbog droga neopijatskog tipa. Trend smanjenja se zadržao premda je ove godine nešto veći broj osoba koje su se javile na liječenje. Slično je stanje i u drugim centrima tj. na razini države. Razlog tome je što je, primjenom novog Kaznenog zakona, posjedovanje marihuane stavljeno u domenu prekršajnih sudova, a oni su više skloniji izricanju novčanih kazni nego posebnih obveza liječenja.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Služba već godinama provodi preventivni program "Otvoreni kišobran" namijenjen učenicima šestih razreda osnovne škole, a uključeni su u edukaciju profesori i roditelji. Uspješno je realiziran u šk.god. 2016./2017. u 14 od 24 osnovne škole u županiji. Obuhvaćeno 495 učenika i 316 roditelja.

Od 2012. godine provodi se edukativni seminar za profesore srednjih škola-PEPPO-Program edukacije profesora iz prevencije ovisnosti. Provodio se i u školskoj godini 2016./2017. Obuhvaćeno 14 profesora.

Godine 2017. provedeno je istraživanje Iskustva i odnos srednjoškolaca prema sredstvima ovisnosti. Centar je istraživanja provodio 2002., 2007., 2012. te sad 2017. godine Sveobuhvatno anketiranje učenika srednjih škola na području Koprivničko-križevačke županije provedeno je u svim srednjim školama u županiji (8 srednjih škola). Anketirani su učenici prvih i završnih razreda. Ispitivala se raširenost pušenja, pijenja alkohola, uzimanja opojnih droga i igranja igara na sreću među srednjoškolcima, te prepoznavanje štetnosti opojnih droga i traženje pomoći u slučaju problema. Rezultati objavljeni u pulikaciji Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti među srednjoškolcima Koprivničko-križevačke županije - komparativna studija: 2002., 2007., 2012.,2017.

Iz rezultatat izdvajamo:

Pušenje

Redovito, svaki dan puši 19,6% učenika, 14,7% učenika puši rijetko, dok 65,7% učenika ne puši. Razlika u navici pušenja postoji između učenika prvih i završnih razreda, čak 28,6% učenika završnih razreda u odnosu na 9,7% učenika prvih razreda puši redovito i svakodnevno. Trendovi tijekom petnaestak godina praćenja pokazuju kako je prevalencija pušenja među srednjoškolcima u padu od 2007. godine.

Pijenje alkoholnih pića

Samo 14,8% srednjoškolaca nije konzumiralo alkohol. Od 85,2% učenika koji imaju iskustvo pijenja alkoholnih pića, njih 3,9% je izjavilo da pije svakodnevno. Nekoliko puta mjesečno izjavilo je da pije 39,4% učenika, nekoliko puta godišnje 31,3%, a nekoliko puta tjedno 10,6% učenika. Djevojke u odnosu na mladiće imaju naviku češćeg pijenja alkoholnih pića nekoliko puta mjesečno (42,0% prema 36,5%), ali daleko više mladića nego djevojaka pije nekoliko puta tjedno (14,5% prema 7,0%) te svakodnevno (5,7% prema 2,0%). Učestalost pijenja alkoholnih pića se povećava u višim razredima te je tako samo 10,2% učenika završnih razreda izjavilo da nikada nije pilo alkoholna pića nasuprot 19,8% učenika prvih razreda. Trend navike pijenja se mijenja, udio učenika koji piju nekoliko puta mjesečno i nekoliko puta godišnje ostao je na razini istraživanja iz 2012. godine, porastao je broj srednjoškolaca koji nikad nisu pili i smanjuje se broj učenika koji piju svakodnevno i više puta tjedno.

Zlouporaba droga

Većina srednjoškolaca nije probala droge (82,3%). Od 17,7% osoba koje su navele da su probale neku od droga, većina njih (12,4%) je probala svega jednom ili nekoliko puta, dok 4,1% njih uzima povremeno, a 1,1% redovito.

Uočava se kako su eksperimentiranju s drogama skloniji mladići te učenici viših razreda. Najčešća droga koju navode da su probali bila je marihuana (53,7%), na drugom mjestu je droga koja pripada skupini sintetičkih kanabinoida (Galaxy, Spice i sl) (16,1%), a zatim dolaze neke druge droge (9,3%). Srednjoškolc tijekom ovih petnaest godina najčešće eksperimentiraju s marihuanom ali i sve češće eksperimentiraju s novim drogama koje su dostupnije na tržištu kao što su sintetički kanabinoidi. Udio srednjoškolaca koji su uzimali neku opojnu drogu je povećan u odnosu na istraživanje 2012. godine (s 14,6% na 17,6%).

Znanje i odnos prema opojnim drogama

Srednjoškolci procjenjuju kako posjeduju solidno znanje o načinu djelovanja i štetnosti droga. Njih 41,4% misli kako su dobro informirani i 30,2% jako dobro informirani. Onih koji misle da imaju malo informacija je 17,7% i 10,7% je izjavilo kako gotovo ništa ne zna o drogama. Najviše informacija o drogama dobiju u školi 35,4%, zatim 29,0% putem interneta, te 10,6% putem televizije i 10,5% od prijatelja. U ovih petnaest godina internet i škola su sve češći izvor informacija, a tisak i TV su sve rjeđi.

Najviše srednjoškolaca je izjavilo kako bi se za pomoć obratilo svojima roditeljima (47,8%), što je bilo očekivano jer je naša kultura još uvijek obitelji orijentirana, a zatim prijatelju (31,2%) te stručnoj osobi/doktoru (6,9%).

Igre na sreću

U istraživanju provedenom 2017. po prvi smo put proveli ispitivanje učestalosti igranja igara na sreću (lutrijske igre, igre u casinima, na automatima, klađenje i slično). Prema rezultatima istraživanja, velika većina srednjoškolaca ne prakticira igranje igara na sreću. Tako je 72,1% srednjoškolaca izjavilo da nikada nije igralo igre na sreću, dok je 27,9% srednjoškolaca izjavilo da ima neko iskustvo s igranjem igara na sreću. Od toga, njih 15,2% igra nekoliko puta godišnje dok 12,7% često nalazi zabavu u igranju igara na sreću i to: 5,0% koji prakticiraju igre na sreću jednom ili dva puta mjesečno, 3,7% jednom ili dva puta tjedno, a 4,0% je onih koji prakticiraju igre na sreću gotovo svaki dan. Mladići više igraju igre na sreću nego djevojke. Srednjoškolci završnih razreda više igraju igre na sreću od srednjoškolaca prvih razreda.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 147
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 46
Broj zapljena: 93

Vrste zaplijenjenih droga

- 3.287,54 grama marihuane,
- 165 grama sjemenki konoplje,
- 84 stabljike konoplje tipa droga,
- 3,58 grama hašiša,
- 4,58 grama MDMA/ecstasy,
- 1 mililitar ulja konoplje i 1 bočica ispunjena uljem konoplje ukupne mase 39,84 g.